



Väylävirasto/kirjaamo  
PL 33  
00521 Helsinki

Lausuntopyyntönnö 29.1.2024  
asia VÄYLÄ/6231/04.01.01/2022

## **Lausunto, Luumäki-Rasinsuo, ratasuunnitelma RaS, hallinnollinen käsittely, Luumäki-Imatra kaksoisraide**

### Ratahanke

Väylävirasto on syksyllä 2022 käynnistänyt kaksoisraiteen ratasuunnittelun kohdealueella Luumäki-Rasinsuo-Lappeenranta-Muukko-Joutseno. Lausuttavana oleva ratasuunnitelma on osa laajempaa Luumäki – Imatra ratasuunnitelmaa.

Läntisin ratasuunnitelman osa koskee Luumäki-Rasinsuo -rataosaa. Suunnittelualue on pituudeltaan noin 7,3 km ja sijoittuu ratakilometriviälille 251+790 - km 259+163 (sisältää Rasinsuon liikennepaikan). Hanke sijoittuu Luumäen kunnan alueelle.

### Yleistä

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien strategisen tilannekuvan mukaan Saimaan kanavan liikennöinnin loppuminen sekä puutavaran tuonnin päättyminen Venäjältä ovat lisänneet kuljetuksia pääosiltaan yksiraiteisilla Savon ja Karjalan radoilla. Tavaraliikennemäärät ovat eräillä rataosuuksilla kasvaneet jopa 50 prosenttia.

Tuoreet rautatiekuljetusten liikenne-ennusteet vuoteen 2030 osoittavat liikennemäärien kasvua Savon ja Karjalan radoille myös jatkossa, ja kuljetusten määrä tulee pysymään korkealla aina vuoteen 2060 ulottuvissa ennusteissa. Savon ja Karjalan radoilla on suuri merkitys maamme turvallisuudelle, huoltovarmuudelle sekä koko Suomen teollisuuden kannattavuudelle ja kilpailukyvyille. Ratasuunnitelma tuo toteutuessaan uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle, aluerakenteen kehittämiseksi ja kehittyvästä raideyhteysverkosta hyötyville asukkailla. Raideliikenne on kulku- ja kuljetusmuotona energiatehokas ja ympäristöystävällinen.

### Luonto

Suunnitteluväiltä on aiempia tietoja liito-oravan, uhanalaisten ja harvinaisten paahdealueiden perhosten sekä viitasammakon esiintymisestä. Esiintymät on tarkistettu ja olosuhteet ko. paikoilla ovat muuttuneet siten, että tällä hetkellä lajeille sopivia elinympäristöjä ei suunniteluilla toimenpidealueilla ole. Liito-oravan kulkuyhteystarve radan

27.2.2024

yli on tunnistettu suunnittelualueen itäosassa ja suunnitelman mukaan mahdollisuus ylitykseen pyritään turvaamaan. Mikäli olemassa olevaa puustoa ei pystytä riittävässä määrin säilyttämään, tulee tarjota ylitysmahdollisuutta esimerkiksi erilaisten tolppien avulla.

Salpausselällä sijaitsevien väylien varret ja muut uuselinympäristöt tarjoavat paahdealueiden lajistolle sopivia elinympäristöjä lajien luontaisten elinympäristöjen vähennyttyä mm. maatalouden muutosten ja tehostuneen metsäpalojen torjunnan vuoksi. Kaakkois-Suomen ELY-keskus pitää hyvänä suunnitelman tavoitetta muodostaa hankkeen yhteydessä rautatien varrelle paahdelajien elinympäristöjä. Alueiden kasvittumista voi edesauttaa käyttämällä vastaavanlaisten elinympäristöjen siemenmateriaalia esimerkiksi levittämällä alueille näiltä kerättyä niittojätettä. Vieraslajien, erityisesti paahdealueita uhkaavan komealupiinin leviäminen näille alueille tulee estää valitsemalla mahdollinen siemenmateriaali tarkasti ja huolehtimalla siitä, ettei vieraslajien siemeniä levitetä maa-ainesten tai työkoneiden mukana rakennustöiden yhteydessä. Tämä on syytä varmistaa myös olemassa olevien vieraslajiesiintymien poistossa. ELY-keskus pitää tärkeänä, että myös se on sisällytetty suunnitelmaan.

#### Pohjavedet

Hankealue sijoittuu I Salpausselän eteläpuolelle. Alueelle on tyypillistä, että pintaosien maaperä on hienojakoista. Näiden kerrosten alla voivat jatkaa Salpausselän karkeammat, hyvin vettä johtavat maakerrokset, joissa pohjavesi saattaa olla paineellista. Paineellisen pohjaveden mahdollinen esiintyminen on tunnistettu ratasuunnitelmaselostuksessa. Rataosuudelle ei ole tulossa uusia alikulkuja, mutta pituusleikkausten perusteella alueella tehdään massanvaihtoja. Näiden tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee mahdollinen paineellinen pohjavesi huomioida.

Ratasuunnitelmaselostuksessa on kuvattu yli jäävien tai rakentamiseen kelpaamattomien maiden sijoitusalueet. Kaakkois-Suomen ELY-keskus pitää hyvänä asiana, että kohteet on tunnistettu jo ratasuunnitelmavaiheessa ja sijoitettu pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Rataosuuden itäosa sivuaa Palanutkankaan (tunnus 0540551) muuta vedenhankintakäyttöön soveltuvaa pohjavesialuetta (2 luokka). Pohjavesialueen eteläreunan rajausta on muutettu Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tekemän vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen pohjavesialueiden luokitus- ja rajauksensaamisen yhteydessä vuonna 2021. Ratasuunnitelman kartoissa esitetty rajausta on vanhan rajauksen mukainen. Nykyiset pohjavesialuerajat on mahdollista ladata paikkatietomuodossa Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) Avoin tieto -palvelun kautta <http://www.syke.fi/avointieto>.

#### Pintavedet

Urpalanjoen yläosa on suunnittelualueen lähin vesistö. Sen ekologinen tila on välttävä. Lisäksi suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee Kivijärvi,

27.2.2024

jonka itäinen osa on hyvässä ekologisessa tilassa, ja länsiosa on erinomaisessa ekologisessa tilassa. On tärkeää huomioida, että pintavesien hyvää ekologista tilaa ei saa heikentää vesipolitiikan puitedirektiivin mukaisesti. Ratasuunnitelmassa on esitetty, että nykyiset kuivatusjärjestelyt eivät merkittävästi muutu, mutta laskuojat perataan tarvittavassa laajuudessa ja niiden toimivuus tulee varmistaa. Kuivatusjärjestelyjä suunniteltaessa on otettava huomioon, että vesiä ei tule ohjata suoraan vesistöön. Hankkeen tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, jotta mahdollisia pintavesivaikutuksia voidaan arvioida.

## Melu ja tärinä

Laaditun meluselvityksen mukaan sekä nykytilanteessa että ennustetilanteessa yöajan ohjearvon ylittävälle melun keskiäänivyöhykkeelle ( $LA_{eq,22-7} > 50$  dB) jää seitsemän asuinrakennusta. Lomarakennuksia, joita koskee tiukempi ohjearvo kuin asuinrakennuksia, jää ohjearvon ylittävälle melun keskiäänivyöhykkeelle ( $LA_{eq,22-7} > 40$  dB) 5 kappaletta.

Ratasuunnitelman mukaan meluntorjuntasuunnitelma on perustunut meluntorjuntatarpeen ja -tehokkuuden arviointiin. Hankealueelle on esitetty toteutettavaksi yksi meluste Toikkalan kohdalle radan eteläpuolelle, jossa suojattava rakennus sijaitsee hyvin lähellä rataa ja sen vuoksi melutasot rakennuksen pihalla ja julkisivuilla ovat korkeita. Ilman meluntorjuntatoimenpiteitä jäävät mm. yksittäiset asuinpaikat kustannustekijöiden takia tai maastollisesti hankalasti sijaitsevat kohteet, joissa radan varrelle sijoitetulla melusteella ei saataisi juurikaan melusuojausvaikutusta. ELY-keskuksen käsityksen mukaan kustannustekijöitä olisi hyvä tuoda esiin enemmänkin samoin kuin teknisiä meluntorjuntaratkaisuihin vaikuttavia seikkoja. Suunnittelun läpinäkyvyys on tärkeää niin asianosaisten takia (asukkaat ja muut melulle herkät kohteet edustajineen) kuin melulle altistuvien alueiden käyttöä tarkastelevien eri tahojen takia. Vaikka ratasuunnitelmaan ei suoraan liitykään esim. melusuojausten suunnittelua hieman kauempana ratamelulle herkkien kohteiden vierellä tai muiden esim. teollisuus- tai kaupan toimintojen sijoittamisen suunnittelua meluntorjuntamielessä, olisi näidenkin mahdollisuudet hyvä tuoda esille jollakin tasolla.

ELY-keskus muistuttaa joka tapauksessa, että meluntorjunnan tavoitteena tulee olla, että meluntorjunta toteutetaan voimassa olevan tiedon ja säännöspohjaisen ohjeistuksen mukaisesti. Meluntorjuntatoimia ei voida pitää riittävinä, jos melulle herkillä kohteilla voimassa olevat ohjearvot ( $V_{np}$  993/1992) ylittyvät. Meluntorjunnan tavoitteeksi ei riitä nykytason säilyttäminen tai sen osittainen parantaminen.

Tärinäselvityksen mukaan mm. rakennusten etäisyydet tärinää aiheuttavaan raiteeseen ovat pääosin suuria, eikä raideliikenne aiheuta tehtyjen tarkastelujen perusteella tärinälle annettujen ohje- tai viitearvojen ylityksiä ympäristön asuin- ja lomarakennuksissa.

27.2.2024

**Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen lausunto**

Liikennejärjestelmäyksikkö on perehtynyt Väylävirastolta saatuun lausuntopyyntöön koskien Luumäki-Rasinsuo ratasuunnitelmaa.

Ratasuunnitelman aloituskuulutuksesta on ilmoitettu 10.11.2022 ELY-keskuksen ilmoitustaululla.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri – vastuualueella ei ole lausuntopyynnössä esitettyihin suunnitelman vaikutusten arviointiin ja haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen lausuttavaa.

**Riistasilta**

Kaakkois-Suomen ELY-keskus viittaa edelleen v. 2019 tehtyyn selvitykseen riistasillasta ja sen paikasta. Ko. selvityksen perusteella Kaakkois-Suomen ELY-keskus teetti jo vuonna 2022 riista-aitojen aukkojen paikkauksia, päiden jatkeita ja aitojen lisäportteja helpottamaan suurriistavirka-apu-toimintaa (SRVA) tilanteissa, joissa hirviä on päätyntä riista-aitojen väliin valtatielle.

Rahoitus vihersiltaa varten vaikuttaa epätodennäköiselle lähitulevaisuudessa. ELY-keskuksen aloitteissa tuotu riistasiltaa koskeva tarve on edelleen perusteltu ja riistasillan tarve tulee käydä ilmi ratasuunnitelmasta. Riistasillantarve liittyy myös viereiseen valtatiehen.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Antti Pyysaari ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

**Tiedoksi**

Etelä-Karjalan liitto  
Etelä-Karjalan museo